

Savonlinnan seudun alueellinen jätelautakuntajatelautakunta@savonlinna.fi

Alueellinen jätelautakunta on pyytänyt mm. osakaskuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoa jätehuoltomääräysten päivittämisestä.

Rantasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa jätelautakunnalle seuraavan lausunnon:

Rantasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva tekninen ja ympäristölautakunta toimii jätelain valvontaviranomaisena ja antaa lausunnon tästä näkökulmasta.

Suomelle on asetettu tavoitteita hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan saavuttamiseksi EU:n ja valtion taholta. Suomen edelläkävijyyttä kiertotaloudessa on pyritty vahvistamaan hallitusohjelman ja erilaisten strategisten hankkeiden avulla. Tavoitteita ei tulla saavuttamaan nykytoimien avulla, vaan niihin pääsy vaatii merkittäviä poliittisia päätöksiä koskien mm. sääntelyä ja taloudellista ohjausta.

Käytännössä kiertotalous toteutetaan kuntatasolla, jonka vuoksi kuntien jätehuoltopoliittiset ratkaisut jätehuoltomääräyksineen ovat ensisijaisen tärkeässä asemassa. Monet kunnat ovatkin tunnistaneeet kiertotalouden merkityksen ja kirjanneet sitä koskevia tavoitteita kuntastrategioihin. Rantasalmen kunnassa kiertotalouden kehittäminen ja sen mahdollisuuksien hyödyntäminen kuuluu strategiaan kärkihankkeisiin.

Jätelain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa sekä haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto ja ehkäistä roskaantumista. Jätelain täytäntöön panemiseksi annettavien kunnallisten tai alueellisten jätehuoltomääräysten tavoitteena on jätelain mukaan estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Nämä on hyvä kirjata jätehuoltomääräyksiä tavoitteeksi (jätehuoltomääräysluonnos 3 §).

Jätelain etusijajärjestyksen mukaan kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, se on ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, esimerkiksi energiana. Vasta jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte voidaan loppukäsitellä.

Jätelain etusijajärjestyksestä on avattu jätehuoltomääräysluonnoksen yleisessä osassa seuraavasti: *Kunnan tai kunnan jätehuoltolaitoksen on jätehuoltopalveluita järjestäessään velvollisuus noudattaa etusijajärjestyksestä siten, että saavutetaan kokonaisuutta arvioiden jätelain tarkoituksen kannalta paras lopputulos. Erilaisten jätehuoltoon koskevien vaihtoehtojen, kuten käsittelyjärjestelmien, vertailu elinkaaritarkastelun avulla on tärkeää, jotta etusijajärjestyksen toteutumisen hyödyt voidaan saavuttaa. Elinkaaritarkastelussa otetaan huomioon terveys- ja ympäristönäkökulmat sekä tekniset ja taloudelliset edellytykset.*

Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan alueella on ollut yli 20 vuotta kielto sijoittaa biojätettä sekajäteastiaan. Määräysluonnoksen 12 §:llä sitä ollaan sallimassa niillä kiinteistöillä, jotka ovat Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n tämän hetkisen kuljetusalueen ulkopuolella eivätkä kompostoi. Määräysluonnos on tältä osin jätelain vastainen eikä muutoksella edistetä kiertotaloutta, luonnonvarojen kestävästä käytöstä eikä jätelain etusijajärjestyksen noudattamista.

Biojäte on erityisen suuri jätejake-erä, jonka potentiaalia ei riittävästi hyödynnetä. Valtakunnallisen arvion mukaan biojätettä on sekajätteessä lähes 30 %. Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistumisella olisi vaikutuksia myös muilla kiertotaloussektoreilla, koska sekajätteen mukana polttoon päätyvä biojäte vähentää mm. biokaasun ja maanparannustuotteiden valmistukseen käytettävissä olevan biojätteen määrää. Biokaasun tuotannon lisäys parantaisi energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Valtion tavoite on kasvattaa biokaasun tuotantoa siten, että vuonna 2030 tuotanto olisi 4 TWh. Potentiaalia olisi tätäkin enemmän. Tällä hetkellä biokaasusta jalostettua biometaania tuodaan Suomeen ulkomailta.

Rantasalmi - Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen kunta

Käyntiosoite:
Kunnanvirasto, Eliel Saarisen tie 2
avoinna klo 9-15

Postiosoite:
Eliel Saarisen tie 2
58900 Rantasalmi

puhelin 040 161 5000 (vaihte klo 9-12 ja 13-15)
sähköposti rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi
rantasalmi.fi

Määräysten muuttamista biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistamisen osalta on perusteltu kustannussyillä. Tarkempaa kustannuslaskelmaa ei kuitenkaan ole esitetty. Laskelma olisi tarpeen välittömien ja välillisten vaikutusten arvioimiseksi. Vertailua elinkaaritarkastelun avulla pidetään myös määräysten yleisen osan mukaan tärkeänä. Määräysmuutosluonnosta koskevista asiakirjoista ei myöskään käy ilmi, onko vaihtoehtoisia palvelunjärjestämistapoja, esimerkiksi alueellisen biojätepisteen mahdollisuutta selvitetty.

Rantasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on antanut edellisestä, vahvistamatta jääneestä jätehuoltomääräysehdotuksesta lausunnon 18.3.2025 § 30. Jätelautakunta on antanut lausuntoon vastineen, jonka mukaan mm. *lausunnossa esille tuotu biojätteen kuljetuksen laajentaminen koko alueelle otetaan laajempaan selvitykseen yhteistyössä kunnan jäteyhtiön kanssa, jossa otetaan myös huomioon lausunnossa esille tuotu edellytys eri vaihtoehtoisten järjestelytapojen tarkastelusta.* Tällaisen selvityksen tekeminen ei käy ilmi nyt esitetystä lausuntopyyntömateriaalista. Selvitys on perusteltua tehdä tai mikäli se on tehty, tuoda tiedoksi materiaaliin.

Mikäli em. selvitys osoittaisi, että tietyille kiinteistöille ei voida kokonaisuutena arvioiden kannattavasti ja jätelain tarkoitusten syrjäytymättä erilliskeräystä järjestää eikä kiinteistöllä voida biojätettä kompostoida, ei tämäkään ole peruste määräysten muuttamiselle, koska viranomainen voi myöntää perustellusta syystä poikkeuksen jätehuoltomääräysten velvoitteista.

Jätelautakunnan toiminta-alueelta kerättävä sekajäte toimitetaan poltettavaksi Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n osaomistamassa Riikinvoiman polttolaitoksessa. Vastaanotettavan jätepolttoaineen laatu on määritelty laitoksen laatuohjeessa. Laatuohjeessa ei mainita biojätettä voimalaitoksessa poltettavana jättejakeena. Polttolaitoksen ympäristöluvan osalta tulee varmistua siitä, että lupa sallii biojätteen polttamisen.

Polttolaitos on kärsinyt mm. syklonin tukkeutumisesta aiheutuneista prosessiongelmista. Mikäli tukkeutuminen syynä ovat vastaanotettavan jätteen laatuongelmat, tulee myös biojätteen osuuden lisääntymisestä aiheutuvat kustannukset ottaa

Rantasalmi - Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen kunta

Käyntiosoite:
Kunnanvirasto, Eliel Saarisen tie 2
avoinna klo 9-15

Postiosoite:
Eliel Saarisen tie 2
58900 Rantasalmi

puhelin 040 161 5000 (vaihte klo 9-12 ja 13-15)
sähköposti rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi
rantasalmi.fi

kokonaiskustannusvertailuun. Sen lisäksi, että biojäte aiheuttaa haittaa polttoprosessille, koston biojätteen lämpöarvo on myös huomattavasti heikompi kuin kuivan jätteen. Alueellinen jätelautakunta vieraili toukokuussa 2026 Riikinvoiman jätteenpolttolaitoksella. Käynnillä toiminnanharjoittaja ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että biojätteen määrä sekajätteessä on jätahuoltomääräysten ansiosta vähentynyt.

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa syntyvän jätteen jätahuolto. Jätetuollon järjestämisessä huolehdittava siitä, että käytettävissä on kattavat ja monipuoliset jätetuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko toiminta-alueen osalta. Jätetuoltomääräysten muutos poistaisi biojätteen erilliskeräysveloitteen myötä myös veloitteen tarjota biojätteenkeräyspalvelua kuljetusalueen ulkopuolelle. On otettava huomioon, että jätelautakunnan toiminta-alueen kuntien taajama-asteet eroavat merkittävästi, ollen Savonlinnassa lähes 80 % ja muissa kunnissa noin puolet vähemmän, jolloin muutokset koskettavat prosentuaalisesti hyvin eri määrää väestöstä.

Kokonaisuutta tarkastellessa on hyvä huomioida, että taloudellisen ohjaukskeinoon käyttäminen sekajätteen sallitun tyhjennysvälin muodossa edellyttää lisäresurssia valvontaan. Jätelain valvontaviranomaisen resurssi etenkin pienissä kunnissa on heikko ja entisestään heikkenemään päin. Määräyksillä ei tule muodostaa eriarvoista tilannetta, jossa jätteenhaltija voi hyötyä tai kärsiä rahallisesti siitä, että viranomaisilla ei ole resursseja tarkastaa jätetuostioiden sisältöä. Jätelautakunnan alueella on tälläkin hetkellä tuhansia kiinteistöjä joiden osalta jätetuoltoviranomaisella ei ole tietoa, miten biojäte käsitellään. Mikäli taloudellinen ohjaukskeino otettaisiin käyttöön, sekajätteen tyhjennysvälin olisi tasapuolisuuden kannalta perusteltua olla määräysluonnoksen mukaisesti kaksi viikkoa siihen saakka, kunnes viranomaisella on tieto siitä, että biojäte käsitellään kiinteistöllä asianmukaisesti. Nykyistä selkeää kieltoa biojätteen sekajätteeseen sijoittamisen osalta on resurssitehokkaampaa valvoa esimerkiksi pistokokein.

Koska Suomi ei ole päässyt EU:n kiertotaloustavoitteisiin, jätelaki tulee tiukkenemaan lajitteluvloitteen osalta ja jätetuoltomääräykset tulevat jälleen päivitettäväksi lähivuosina. Mikäli jätetuoltomääräyksiä nyt muutetaan biojätteen

Rantasalmi - Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen kunta

Käyntiosoite:
Kunnanvirasto, Eliel Saarisen tie 2
avoinna klo 9-15

Postiosoite:
Eliel Saarisen tie 2
58900 Rantasalmi

puhelin 040 161 5000 (vaihte klo 9-12 ja 13-15)
sähköposti rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi
rantasalmi.fi

erilliskeräysvelvoitteen osalta, joudutaan todennäköisesti tilanteeseen, jossa velvoite tulee pian palauttaa. Sekajätteen kuljetusmalli on lähitulevaisuudessa tulossa uudelleen arvioitavaksi. Kunnallisen mallin toteutuessa monilokeroautolla kerääminen mahdollistaa biojätteen keräämisen samalla kertaa sekajätteen kanssa ja vähentää keräämisestä aiheutuvia kustannuksia, jonka myötä taloudellinen peruste biojätteen keräyksen osalta voi poistua.

Edellä mainituin perustein voimassa olevia määräyksiä ei tule muuttaa biojätteen sekajäteastian sijoittamisen sallimiseksi. Tekninen ja ympäristölautakunta esittää näkemyksensä, että jätehuoltomääräyksiä tulisi tämän osalta arvioida muutettavaksi vasta kun jätteenkuljetusjärjestelmä sekajätteen osalta on ratkaistu.

Jätehuoltomääräysluonnoksen 14 §:ssä määrätään yli viiden huoneiston kiinteistöt liittymään biojätteen erilliskeräykseen siitakin huolimatta, että kiinteistöllä kompostoitaisiin. Tämä on ns. negatiivinen taloudellinen ohjauskeino, jolla ei edistetä kompostointia, koska kiinteistöyhtiö joutuu joka tapauksessa maksamaan vaikka tyhjästä biojäteastiasta. Muutoinkin kompostointimahdollisuutta tulisi korostaa biojätteen käsittelyä koskevissa kohdissa, ettei muodostu väärinkäsitystä siitä, että erilliskeräykseen olisi biojätteen osalta pakko liittyä.

Sekajätteen osalta keskitetyn aluekeräyspisteen käyttäjäksi tulee voida liittyä vapaasti, vaikka kiinteistö olisikin mahdollista liittää kiinteistökohtaiseen kuljetukseen. Kiinteistöjä, joilla muodostuu hyvin vähäinen määrä sekajätettä lajittelun ansiosta, ei ole tarkoituksenmukaista liittää kiinteistökohtaiseen keräykseen. Yksittäinen jätepussi lähes tyhjässä jäteastiassa voi lisätä maksimityhjennysvälillä hajuhaittaa ja haittaeläimiä.

Erilliskeräysvelvoitealueen rajauksen määrittelyn ja tarkistamisen osalta on syytä tarkentaa, että se kuuluu jätehuoltoviranomaisena toimivan jätelautakunnan toimivaltaan. Tyhjennysvälit määräytyvät jätehuoltomääräysten mukaisesti, jätteen kuljetuksen tarjoava taho ei voi niitä määritellä.

Jätebetonimurskeen pienimuotoinen ja kertaluontoiseksi luokiteltava käyttö omalla kiinteistöllä maarakentamisessa

Rantasalmi - Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen kunta

Käyntiosoite:
Kunnanvirasto, Eliel Saarisen tie 2
avoinna klo 9-15

Postiosoite:
Eliel Saarisen tie 2
58900 Rantasalmi

puhelin 040 161 5000 (vaihte klo 9-12 ja 13-15)
sähköposti rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi
rantasalmi.fi

edellyttää ilmoitusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja toisen kiinteistöllä taikka massamäärän ollessa vähäistä suurempi, ns. MARA-ilmoitusta Lupa- ja valvontavirastolle.

Jäteastian sijoittamista koskevien määräysten osalta siirtoväylän kaltevuusvaatimus enintään 1:10 on etenkin jo rakennetuilla kiinteistöillä usein mahdoton toteuttaa ja lisäksi kohtuuton vaatimus kaltevuusvaatimuksen ollessa nykyisissä määräyksissä 1:5.

Määräysten luettavuutta lisäisi mm. yleisen osan laatiminen erillisenä asiakirjanaan, toiston karsiminen ja määritelmien siirtäminen määräysten loppuun. Sekajätteen määritelmäksi soveltuisi paremmin 'loppujäte', joka kuvaa paremmin jätejätettä, josta kaikki muut jätejakeet on eroteltu pois. Taajaman määritelmän on perusteltua olla yhteneväinen valtakunnallisen määritelmän kanssa.

9.6.2026 RANTASALMEN KUNNAN TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Rantasalmi - Kestävä luonnostaan.

Rantasalmen kunta

Käyntiosoite:
Kunnanvirasto, Eliel Saarisen tie 2
avoinna klo 9-15

Postiosoite:
Eliel Saarisen tie 2
58900 Rantasalmi

puhelin 040 161 5000 (vaihe klo 9-12 ja 13-15)
sähköposti rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi
rantasalmi.fi